

Prevalentie van blauwtong serotype 3 in de Nederlandse rundveepopulatie na 2023

Auteurs: Inge Santman-Berends, Katrien van den Brink, Jet Mars, Anouk Veldhuis en Carlijn ter Bogt-Kappert

Royal GD, 7 juni 2024

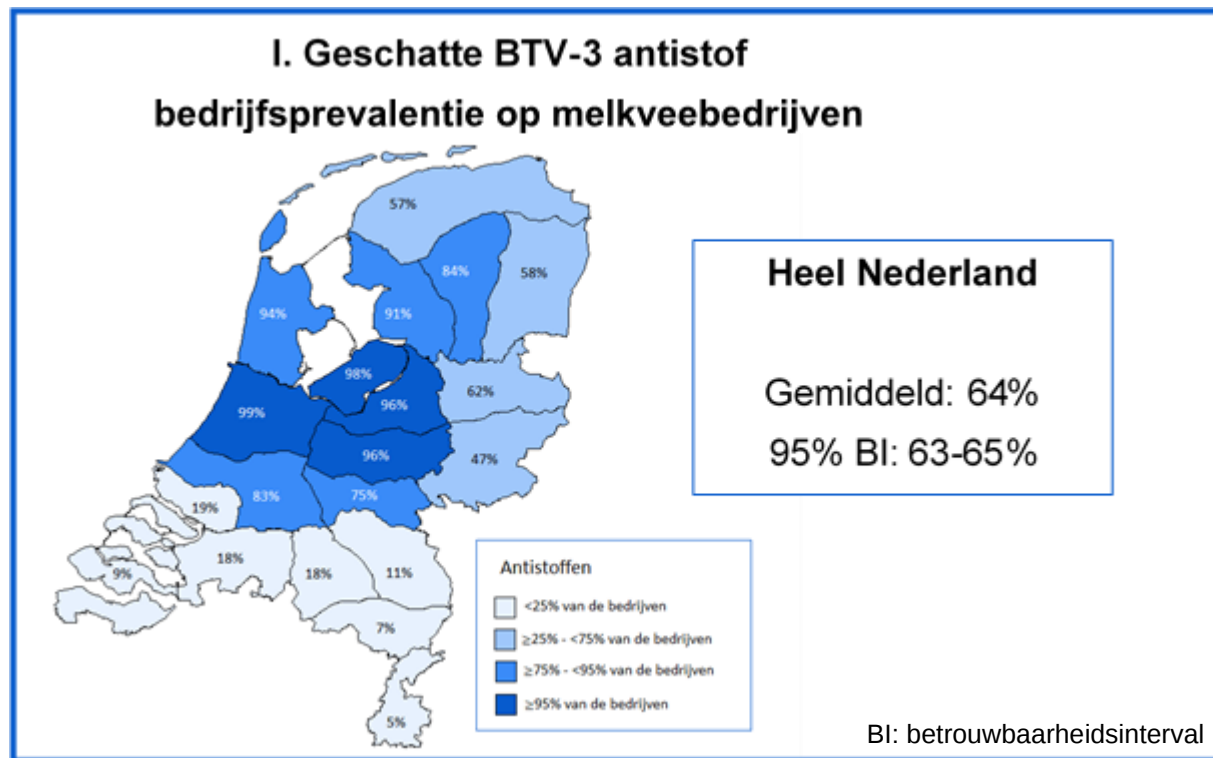
Royal GD heeft een prevalentiestudie uitgevoerd om een beeld te krijgen van het aantal rundveebedrijven dat in het afgelopen najaar besmet is geraakt met blauwtongvirus serotype 3 (BTV-3). Ruim de helft van de Nederlandse melkveebedrijven is in contact gekomen met het BTV-3 virus. Echter, op bedrijven waar antistoffen aangetoond werden, is het percentage runderen met antistoffen gemiddeld maar 32%. Daarbij ligt het percentage kalveren en jongvee met antistoffen mogelijk nog lager aangezien zij in het najaar van 2023 mogelijk minder buiten zijn geweest en daarmee minder met het virus in aanraking zijn gekomen. De resultaten onderschrijven het grote belang van het toepassen van vaccinatie om besmettingen in het nieuwe vectorseizoen in 2024 zoveel mogelijk te voorkomen.

Op 5 september werd blauwtong serotype 3 (BTV-3) voor het eerst vastgesteld in Nederland. Sinds de eerste melding is het aantal besmettingen in hoog tempo opgelopen en zijn verschijnselen van kliniek indicatief voor BTV-3 gemeld bij duizenden schapen- en rundveebedrijven en bij enkele tientallen geitenbedrijven. Voor een goede inschatting van het risico op nieuwe infecties in 2024 is een inschatting gemaakt van het percentage niet tegen BTV gevaccineerde runderen dat na 2023 antistoffen heeft tegen blauwtong en daarmee waarschijnlijk beschermd zijn tegen nieuwe BTV-3 infecties in 2024.

Voor dit onderzoek waren gegevens beschikbaar van nagenoeg alle melkveebedrijven in Nederland. Tankmelkresultaten van bedrijven die tussen 2019 en begin 2024 tegen blauwtong hebben gevaccineerd, zijn uit de data verwijderd omdat deze antistoffen in de tankmelktest niet onderscheiden kunnen worden van antistoffen als gevolg van een BTV-3 besmetting. Uiteindelijk zijn tankmelkresultaten beschikbaar van meer dan 95% van de Nederlandse melkveebedrijven. Op basis van het dierziekten draaiboek is Nederland ingedeeld in 20 verschillende regio's. De resultaten zijn weergegeven voor heel Nederland en per regio.

Percentage rundveebedrijven met antistoffen tegen BTV-3 (bedrijfsprevalentie)

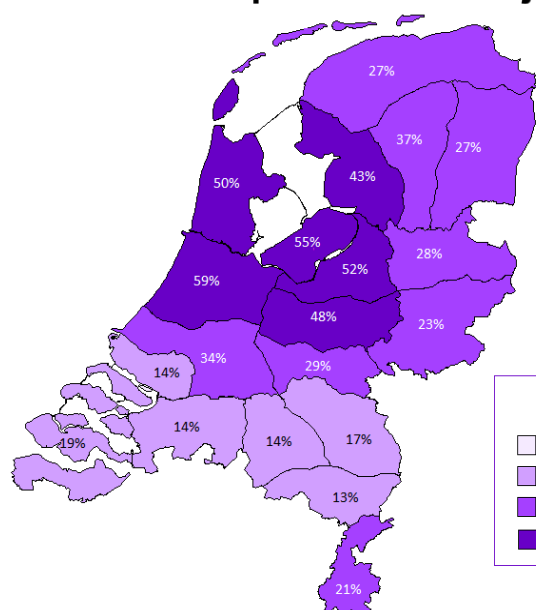
In 64% van de onderzochte tankmelkmonsters werden antistoffen indicatief voor een BTV-3 infectie in 2023 aangetoond. In het kerngebied van de BTV-3 uitbraak (midden van het land), werden in nagenoeg alle tankmelkmonsters antistoffen aangetoond. In de zuidelijke regio's die gelegen zijn in de provincies Zeeland, Noord-Brabant en Limburg was het percentage melkveebedrijven met antistoffen het laagst (figuur I).

Percentage runderen met BTV-3 antistoffen in besmette bedrijven (binnen-bedrijfsprevalentie)

Op bedrijven waar antistoffen werden aangetoond werd een gemiddelde binnen-bedrijfsprevalentie geschat van 32 procent (figuur II). Ook hier was zichtbaar dat de binnenbedrijfsprevalentie het hoogst was in het kerngebied en het laagst in het zuiden van Nederland (Figuur II).

II. Geschatte binnen-bedrijfsprevalentie op melkveebedrijven met BTV-3

Heel Nederland

Gemiddeld: 32%

95% BI: 31-33%

Geschatte binnen-bedrijfsprevalentie

≤10% van de dieren/ bedrijf

>10% - ≤20% van de dieren/ bedrijf

>20 - ≤40% van de dieren/ bedrijf

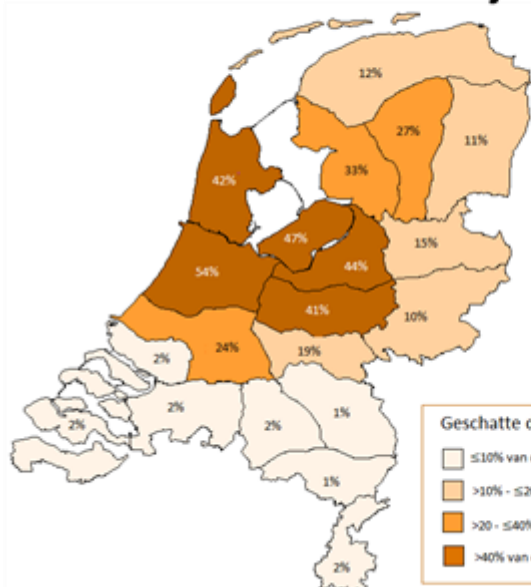
>40% van de dieren/ bedrijf

BI: betrouwbaarheidsinterval

Percentage runderen met BTV-3 antistoffen in Nederlands (dierprevalentie)

Geschat wordt dat na het uitbraakseizoen van BTV-in 2023 gemiddeld 20 procent van het rundvee in Nederland antistoffen heeft tegen BTV-3. Het percentage runderen met antistoffen laat veel variatie zien tussen de twintig regio's. Zo wordt geschat dat in het zuiden van Nederland zeer weinig dieren met antistoffen aanwezig zijn, terwijl in het kerngebied geschat wordt dat meer dan 40 procent van de runderen antistoffen heeft (figuur III).

III. Geschatte dierprevalentie op melkveebedrijven

Heel Nederland

Gemiddeld: 20%

95% BI: 19-21%

Geschatte dierprevalentie

≤10% van de dieren/ bedrijf

>10% - ≤20% van de dieren/ bedrijf

>20 - ≤40% van de dieren/ bedrijf

>40% van de dieren/ bedrijf

BI: betrouwbaarheidsinterval

Conclusie

Uit deze studie blijkt dat ondanks dat veel melkveebedrijven al in aanraking zijn gekomen met BTV-3, het percentage runderen met antistoffen, dat in 2024 beschermd zal zijn tegen BTV-3 nog beperkt is. Daarmee onderschrijft dit onderzoek het belang van het toepassen van vaccinatie om besmettingen en daarmee samenhangende schade voor de rundveegezondheid in Nederland in 2024 te voorkomen.